

Kysymyksiä ja vastauksia SOTE-sopimuksesta

Jos et löydä vastausta kysymykseesi, ole yhteydessä omaan luottamusmieheesi. Voit lähettää kysymyksen myös Tehyyn [asiointipalvelun](#) kautta.

Päivitetty 27.8.2021 klo 12:00

Mikä on SOTE-sopimus?

SOTE-sopimus on kunnan tai kuntayhtymien palveluksessa olevan sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön oma työehtosopimus. Siinä on sovittu työehdoista kuten palkoista ja palkankorotuksista sekä työajoista.

Miksi se oli tärkeä?

SOTE-sopimus mahdollistaa keskittymisen pelkästään sote-henkilöstöä koskeviin erilliskysymyksiin, kuten palkkaus- ja työaikamääräysten kehittämiseen. SOTE-sopimus on työkalu, jonka avulla voidaan mm. parantaa tehyläisten palkkakehitystä tulevilla neuvottelukierroksilla.

Miksi SOTE-sopimus tuli nyt?

Hoitoalan oman SOTE-sopimuksen eteen on tehty työtä Tehyssä vuosikymmeniä ja se on ollut Tehyn tavoitteena useilla neuvottelukierroksilla. Lopulta vuoden 2020 neuvottelukierroksella aika kunta-alan sopimusrakenteen uudistamiselle oli kypsä. Keväällä 2020 kunta-alan neuvotteluosapuolet (Kunnallinen työmarkkinalaitos ja palkansaajajärjestöt) sopivat, että sote-sektori eriytetään KVTES:stä (kunnallinen virka- ja työehtosopimus) omaksi sopimusalaksi. SOTE-sopimus tulee voimaan 1.9.2021 ja osapuolet olivat sopineet, että sen työehdot neuvotellaan sitä ennen.

Miten SOTE-sopimus vaikuttaa yksityisellä sektorilla työskentelevään?

SOTE-sopimus ei vaikuta millään tavalla, sillä yksityissektorilla on omat työehtosopimukset sote-alalle kuten esimerkiksi Terveyspalvelualan työehtosopimus, Yksityisen sosiaalipalvelualan työehtosopimus, Ensihoitopalvelualan työehtosopimus sekä PlusTerveys Oy ja Tehy ry:n välinen työehtosopimus.

Mikä muuttuu?

SOTE-sopimuksen myötä kuntasektorin sote-henkilöstö irrotettiin nykyisestä työehtosopimuksesta eli KVTES:stä (kunnallinen virka- ja työehtosopimus) omaksi sopimusalaksi. Jatkossa kuntasektorin sote-henkilöstön työehdoista neuvotellaan omassa neuvottelupöydässä, jossa voidaan keskittyä oman alan työehtoihin.

Lisäksi sote-henkilöstölle tärkeään jaksotyöhön saatiin määräaikaisia muutoksia. Nämä muutokset lisäävät työhyvinvointia ja joustavuutta autonomiseen työvuorosuunnitteluun sekä rajoittavat paremmin työvuorosuunnittelua työntekijän turvaksi.

Miksei muutu enempää?

Kyseessä ei ollut vielä varsinainen tes-neuvottelukierros ja muutos piti toteuttaa kustannusneutraalisti eli muutoksesta saanut aiheutua lisäkustannuksia työnantajapuolelle. Lisäksi työehtosopimuksen voimassa ollessa on työrauhavelvoite, jolloin tukitoimet (esim. ylityö- ja vuoronvaihtokielto tai lakko) eivät ole mahdollisia.

Palkkauksesta ja muista työsuhteen ehdoista neuvotellaan ensi vuonna, sillä kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset päättyvät 28.2.2022.

Miksei palkka nyt heti nousut?

SOTE-sopimus ja muut kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 28.2.2022 asti. Sopimuskaudelle 1.4.2020 – 28.2.2021 on sovittu palkankorotuksia, jotka ovat tulleet myös SOTE-sopimuksen piiriin siirtyvälle henkilöstölle.

Pitääkö tehdä uusia työsopimuksia?

Uusien työsopimusten solmiminen ei ole tarpeellista, koska työnantaja siirtää työntekijät SOTE-sopimuksen piiriin 1.9.2021. Työsuhteeseen sovellettava työ- ja virkaehtosopimus vaihtuu siis automaattisesti SOTE-sopimukseksi, ja työnantaja ilmoittaa muutoksesta työntekijöille. Ilmoitukseen ei tarvitse reagoida millään tavalla eikä työehtosopimuksen vaihtuminen edellytä työsopimuksen päivittämistä.

Mitä jos työnantaja vaatii uusia työsopimuksia?

Uutta työsopimusta ei tarvita. Ota heti yhteyttä työpaikan luottamusmieheen, jos sinulle tarjotaan uutta työsopimusta muutokseen liittyen tai jos sinua painostetaan allekirjoittamaan uusi työsopimus. Uusi työsopimus ei ole palkanmaksun edellytys, ja työnantajan on maksettava palkka kuten ennenkin.

Miten vaikuttaa tulevaisuudessa?

Tulevaisuudessa neuvottelemme ja sovimme sote-henkilöstön työehdoista omassa sote-alan neuvottelupöydässä. Tämä mahdollistaa alan erityiskysymysten selvittämisen ja ratkaisujen löytämisen entistä paremmin.

Miten vuorokausilepoa koskeva määräys muuttuu?

Työaikalaki uudistui vuoden 2020 alusta. Sen mukaan jaksotyössä vuorokausilepo on vähintään 11 tuntia. Eli työvuoron alkamista seuraavan 24 tunnin aikana tulee olla vähintään 11 tuntia yhtäjaksoista vapaata. Tämä estää mm tekemästä ilta-aamu yhdistelmiä, tai ylipitkiä, 13-15 tunnin työvuoroja.

Sote-sopimuksessa olevan määräyksen mukaan Tehyn ammattiosasto ja työnantaja voivat sopia vuorokausilevon lyhentämisestä jaksotyössä 11 tunnista yhdeksään tuntiin. Paikallisessa sopimuksessa tulee olla ehto, että vuorokausilevon lyhentäminen tulee perustua työntekijän suostumukseen.

Tämä määräys mahdollistaa autonomisen työvuorosuunnittelun joustoja, vähentää ykkösvapaita sekä lisää työhyvinvointia.

Voiko paikallisen sopimuksen vuorokausilevon pituudesta jaksotyössä tehdä jo ennen 1.9., jotta se tulisi voimaan 1.9.2021?

Neuvottelut voidaan aloittaa ja paikallinen sopimus tehdä ennen 1.9.2021, mutta itse sopimus voi astua voimaan vasta 1.9.2021. Eli vuorokausilepoa voidaan lyhentää vasta 1.9.2021 alkaneiden työvuorojen osalta, jos sopimus on voimassa.

Mitä jaksotyön vapaapäivien sijoittelu tuo lisää?

Jaksotyössä ei ole ollut määräystä, joka turvaisi vapaapäivien määrää muutoin kuin viikkolevon toteutumisen näkökulmasta. Uusi määräys varmistaa, että vapaapäiviä, jotka alkavat kello 00.00 ja päättyvät 24.00, on oltava vähintään kuusi kolmen viikon jaksossa. Vapaapäivät tulee antaa mahdollisuuksien mukaan lauantai-sunnuntai yhdistelmänä. Perälautana on sovittu, että vähintään kerran kolmessa viikossa tulee kahden vapaapäivän olla peräkkäin.

Mitä tapahtuu SOTE-sopimukselle, jos sote-uudistus ei tulekaan?

SOTE-sopimusta ei ole millään tavalla kytketty sote-uudistuksen syntymiseen, vaan SOTE-sopimus on voimassa ja voi hyvin, riippumatta sote-uudistuksen tilanteesta nyt ja tulevaisuudessa.

Mitä sopimusta sovelletaan liikkeen luovutustilanteissa?

Jos liikkeenluovutus tapahtuu ennen 31.8.2021 tai ennen, noudatetaan KVTES:sta ja jos se tapahtuu 1.9.2021 tai jälkeen, noudatetaan SOTE-sopimusta, kun henkilö kuuluu SOTE-sopimuksen soveltamisen piiriin.

Lisätietoja: www.tehy.fi/sotesopimus